

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

EUROPSKI SUD ZA LJUDSKA PRAVA

DRUGI ODJEL

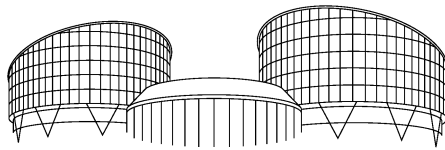
PREDMET ŠKARO protiv REPUBLIKE HRVATSKE

(Zahtjev br. 6962/13)

PRESUDA

STRASBOURG

6. prosinca 2016. godine

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

U predmetu Škaro protiv Republike Hrvatske,

Europski sud za ljudska prava (Drugi odjel), zasjedajući u Vijeću u sastavu:

Işıl Karakaş, *Predsjednica*,
Julia Laffranque,
Paul Lemmens,
Valeriu Griţco,
Ksenija Turković,
Stéphanie Mourou-Vikström,
Georges Ravarani, *suci*,

i Stanley Naismith, *Tajnik odjela*,

Nakon vijećanja zatvorenog za javnost održanog 15. studenoga 2016. godine,

donosi sljedeću presudu koja je usvojena navedenog datuma:

POSTUPAK

1. Postupak u ovome predmetu pokrenut je na temelju zahtjeva (br. 6962/13) protiv Republike Hrvatske što ga je 3. siječnja 2013. godine hrvatski državljanin g. Dean Škaro („podnositelj zahtjeva”) podnio Sudu na temelju članka 34. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda („Konvencija”).

2. Podnositelja zahtjeva zastupao je g. Č. Prodanović, odvjetnik iz Zagreba. Vladu Republike Hrvatske („Vlada”) zastupala je njezina zastupnica gđa Š. Stažnik.

3. Podnositelj zahtjeva posebno je tvrdio da u kaznenom postupku koji se vodio protiv njega nije poštovano načelo neposrednosti.

4. Dana 8. listopada 2015. godine Vlada je obaviještena o zahtjevu, a ostatak zahtjeva proglašen je nedopuštenim na temelju pravila 54. stavka 3. Poslovnika Suda.

ČINJENICE

OKOLNOSTI PREDMETA

5. Podnositelj zahtjeva rođen je 1979. godine i živi u Šibeniku.

6. Neutvrđenog datuma pokrenuta je istraga u odnosu na podnositelja zahtjeva i još četiri osobe, A.B., D.D., G.A. i E.R., u vezi s ubojstvom britanskog državljanina S.I.T.J.-a u Splitu. A.B. je tijekom istrage dva puta dao usmeni iskaz.

7. Dana 28. svibnja 1997. godine pred Županijskim sudom u Splitu podignuta je optužnica protiv podnositelja zahtjeva za ubojstvo, a A.B., D.D., G.A. i E.R. istom su optužnicom optuženi za sudjelovanje u tučnjavi u kojoj je jedna osoba lišena života. Tijekom postupka pred prvostupanjskim sudom A.B. nije svjedočio te je pročitao iskaz koji je dao tijekom istražnog postupka. Podnositelj zahtjeva osporio je istinitost tog iskaza.

8. Županijski sud u Splitu je 19. srpnja 2000. godine, zasjedajući u vijeću sastavljenom od dva suca profesionalca i tri suca porotnika, oslobodio podnositelja zahtjeva optužbe i proglasio druge optuženike krivima za djelo koje im se stavlja na teret. Nakon što je Županijsko državno odvjetništvo u Splitu uložilo žalbu, Vrhovni sud Republike Hrvatske je 5. prosinca 2002. godine ukinuo presudu u odnosu na podnositelja zahtjeva i odbio optužbe protiv ostalih optuženika zbog zastare. Vrhovni sud Republike Hrvatske je također se novi postupak protiv podnositelja zahtjeva vodi pred sudom u izmijenjenom sastavu.

9. U ponovljenom postupku, dana 18. veljače 2004. godine sudsko vijeće Županijskog suda u Splitu, sastavljeno od dva nova suca profesionalca i tri nova suca porotnika, saslušalo je A.B.-ov iskaz u prisutnosti podnositelja zahtjeva i njegova odvjetnika. Međutim, glavna rasprava je morala početi ispočetka zbog izmjene vijeća. Na ročištu održanom 10. srpnja 2007. godine podnositelj zahtjeva pristao je na čitanje A.B.-ova iskaza, a istog je dana Županijski sud u Splitu oslobodio podnositelja zahtjeva optužbe. Dana 22. siječnja 2008. godine Vrhovni sud Republike Hrvatske ukinuo je i tu presudu te naložio ponavljanje postupka pred potpuno izmijenjenim sudskim vijećem.

10. Novo ročište održano je pred potpuno izmijenjenim sudskim vijećem u sastavu od dva suca profesionalca (I.R. i Ar.B.) i tri suca porotnika (B.S., G.M. i S.B.) Županijskog suda u Splitu. Na ročištu održanom 23. veljače 2010. godine A.B. je saslušan u prisutnosti podnositelja zahtjeva i njegova odvjetnika. Dana 24. ožujka 2010. godine suca Ar.B. zamijenio je sudac M.Š., a suca porotnika B.S. zamijenio je sudac porotnik J.B. Na ročištu održanom 8. srpnja 2010. godine vijeće u navedenom sastavu saslušalo je A.B.-ov iskaz u prisutnosti podnositelja zahtjeva i njegova odvjetnika. Dana 17. veljače 2011. sudac M.M. zamijenio je suca M.Š. i suđenje je moralo početi iznova. Tijekom obnovljenog postupka sudsko vijeće je saslušalo

iskaze različitih svjedoka, osim svjedoka A.B., čiji je prethodni iskaz pročitao na ročištu održanom 7. lipnja 2011. godine jer se nalazio u psihijatrijskoj ustanovi. A.B. je jedini svjedok koji je tvrdio da je vidio kako podnositelj zahtjeva napada žrtvu. Podnositeljev zahtjev da sudsko vijeće osobno sasluša svjedoka odbijen je uz obrazloženje da se svjedok liječi od alkoholizma u psihijatrijskog ustanovi i da bi svako izbjivanje iz ustanove negativno utjecalo na njegovo liječenje.

11. Dana 16. lipnja 2011. godine Županijski sud u Splitu proglasio je podnositelja zahtjeva krivim za kazneno djelo ubojstva i osudio ga na uvjetnu kaznu zatvora u trajanju od 11 mjeseci, uz rok kušnje od pet godina.

12. U žalbi podnesenoj 5. kolovoza 2011. godine, podnositelj zahtjeva je, *inter alia*, osporio istinitost iskaza koji je dao A.B. i prigovorio odluci sudskog vijeća kojom je ono odbilo zahtjev za neposrednim saslušavanjem tog svjedoka. Podnositelj zahtjeva osporio je obrazloženje sudskog vijeća jer isto nije zatražilo da A.B. pristupi ročištu navodeći da je psihijatrijsko liječenje svjedoka trebalo biti dovršeno za otprilike dva mjeseca i da takva odgoda ne bi utjecala na suđenje podnositelja zahtjeva.

13. Dana 27. ožujka 2012. godine Vrhovni sud potvrdio je presudu od 16. lipnja 2011. godine. Mjerodavni dio presude Vrhovnog suda Republike Hrvatske glasi:

„Optuženik nije u pravu [kad tvrdi] da je prvostupanjski sud počinio bitnu povredu pravila kaznenog postupka kada je bez pristanka [obrane] pročitao izjave svjedoka A.B. i G.A. [Prvostupanjski] sud pravilno je odlučio pročitati izjavu svjedoka A.B. (967. stranica spisa predmeta), koji je nekoliko puta saslušan tijekom kaznenog postupka jer u dopisu Psihijatrijske bolnice Rab stoji da je bio pod terapijom lijekovima, tj. da je ‚...u tijeku medicinsko liječenje te moguća odsutnost ne bi doprinijela terapiji u cjelini...’ (965. stranica spisa predmeta).“

14. Dana 12. srpnja 2012. godine Ustavni sud odbio je naknadnu ustavnu tužbu podnositelja.

PRAVO

NAVODNA POVREDA ČLANKA 6. STAVKA 1. i STAVKA 3. TOČKE d. KONVENCIJE

15. Podnositelj zahtjeva prigovorio je da A.B. nije dao usmeni iskaz pred sudskim vijećem koje ga je konačno osudilo. Pozvao se na članak 6. stavak 1. i stavak 3. točku d. Konvencije koji u mjerodavnom dijelu glasi:

„1. Radi utvrđivanja ... u slučaju podizanja optužnice za kazneno djelo protiv njega svatko ima pravo da ... sud pravično ... ispita njegov slučaj ...

3. Svatko optužen za kazneno djelo ima najmanje sljedeća prava:

...

d) da ispituje ili dade ispitati svjedoke optužbe i da se osigura prisustvo i ispitivanje svjedoka obrane pod istim uvjetima kao i svjedoka optužbe;

...”

A. Dopuštenost

16. Sud primjećuje da prigovor nije očito neosnovan u smislu članka 35. stavka 3. točke a. Konvencije. Primjećuje da nije nedopušten ni po kojoj drugoj osnovi. Stoga se mora proglasiti dopuštenim.

B. Osnovanost

1. Tvrđnje stranaka

17. Podnositelj zahtjeva tvrdio je da je povrijeđeno njegovo pravo na pošteno suđenje u kaznenom postupku jer nije poštovano načelo neposrednosti, s obzirom da sudsko vijeće koje ga je osudilo, nije saslušalo svjedoka A.B. čiji je iskaz bio odlučujući za osudu podnositelja zahtjeva. Nije postojao opravdan razlog za A.B.-ovu odsutnost jer je njegovo psihijatrijsko liječenje završavalo za dva mjeseca. Takva kratka odgoda ne bi bitno utjecala na vođenje postupka, koji je već trajao približno petnaest godina.

18. Vlada je istaknula da je kazneni postupak protiv podnositelja zahtjeva bio pošten. A.B. je prvotno bio suoptuženik u predmetnom postupku i u tom je svojstvu dao iskaz. Međutim, nakon što je oslobođen optužbi, njegov prethodni usmeni iskaz nije upotrijebljen u postupku protiv podnositelja zahtjeva. Umjesto toga je dao novi iskaz na suđenju protiv podnositelja zahtjeva 18. veljače 2004. godine. Podnositelj zahtjeva i njegov odvjetnik bili su prisutni na oba ročišta i bili su u mogućnosti postavljati mu pitanja. Presuda koju je donijelo to sudsko vijeće ukinuta je povodom žalbe zbog pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja.

19. U ponovljenom postupku sudsko je vijeće saslušalo A.B.-a dana 23. veljače 2010. godine te ponovo 18. srpnja 2010. godine pred potpuno izmijenjenim sudskim vijećem. Nakon što je sudac M.M. zamijenio suca M.S., sud je uložio sve moguće napore za osiguranje A.B.-ova prisustva. Pročitan je usmeni iskaz koji je isti prethodno dao, što je u skladu sa Zakonom o kaznenom postupku jer je istim zakonom dopušteno čitanje iskaza u slučajevima kad svjedok ne može biti prisutan ili kad postoji velika zapreka zbog starosti, bolesti ili drugih razloga. Sud je zaključio da su postojale velike zapreke za A.B.-ovo prisustvo na suđenju zbog njegovog liječenja. U dopisu psihijatrijske bolnice Rab naznačeno je da liječenje od alkoholizma obično traje dva mjeseca, ali nisu navedene konkretne informacije o mogućem trajanju A.B.-ova liječenja. Da je sud odgodio ročište za dva mjeseca ili dulje, suđenje bi moralo početi iznova te bi se svi

svjedoci morali ponovno saslušati. Podnositelj zahtjeva ponovno bi imao priliku suprotstaviti se čitanju iskaza drugih svjedoka i tako dodatno produljiti postupak koji je već trajao približno petnaest godina.

20. Vlada je također istaknula da su četiri od pet članova sudskog vijeća barem jednom saslušali A.B.-ov usmeni iskaz. Iskaz nije saslušao samo jedan član sudskog vijeća. Međutim, radilo se o sucu profesionalcu, a ne o sucu porotniku, što znači da je na temelju svoga iskustva mogao procijeniti važnost činjenice da nije osobno saslušao A.B.-a.

21. Što se tiče važnosti A.B.-ova iskaza za osudu podnositelja zahtjeva, Vlada je tvrdila da je povezan s iskazima drugih svjedoka, uključujući i iskaze vještaka. Premda je A.B. samo jedan od svjedoka koji su vidjeli da podnositelj zahtjeva napada žrtvu, iskazi koje su dali ostali svjedoci potkrepljivali su verziju događaja utvrđenu u presudi o krivnji podnositelja zahtjeva.

2. Ocjena Suda

22. Sud napominje da se bit podnositeljevog zahtjeva u ovom predmetu temelji na činjenici da je iskaz jednog od ključnih svjedoka, koji je dan pred izmijenjenim sudskim vijećem, pročitan.

23. Sud ponavlja da važan aspekt poštenog kaznenog postupka čini mogućnost optuženika da se suoči sa svjedocima u prisutnosti suca koji konačno odlučuje o predmetu. Načelo neposrednosti važno je jamstvo u kaznenom postupku u kojem opažanja suda o ponašanju i vjerodostojnosti svjedoka mogu imati bitne posljedice za optuženika (vidi predmet *Beraru protiv Rumunjske*, br. 40107/04, odlomak 64., 18. ožujka 2014.; i predmet *Cutean protiv Rumunjske*, br. 53150/12, odlomak 60., 2. prosinca 2014.).

24. Sud napominje da prema načelu neposrednosti odluke u kaznenim predmetima donose suci koji su bili prisutni tijekom čitavog postupka i postupka prikupljanja dokaza (vidi prethodno citirani predmet *Cutean*, odlomak 61.). Međutim, to se ne može protumačiti kao zabrana bilo kakvih izmjena u sastavu sudskog vijeća u tijeku postupka (vidi predmet *P.K. protiv Finske* (odl.), br. 37442/97, 9. srpnja 2002.). Tijekom postupka mogu se pojaviti veoma jasni administrativni ili postupovni razlozi koji onemogućavaju daljnje sudjelovanje suca u postupku. Sud je ukazao na mjere koje se mogu poduzeti radi osiguranja da suci koji vode predmet imaju odgovarajuće razumijevanje dokaza i tvrdnji, npr. stavljanje na raspolaganje prijepisa u kojima nije upitna vjerodostojnost dotičnog svjedoka, ili zakazivanjem ponovnog saslušanja relevantnih argumenata ili važnih svjedoka pred izmijenjenim sudskim vijećem (vidi prethodno citirani predmet *Cutean*, odlomak 61.).

25. Vezano uz pitanje je li optuženiku uskraćeno pravo osporavanja tvrdnji svjedoka ili postavljanja pitanja, Sud primjećuje da to nije bio slučaj jer je podnositelj zahtjeva mogao postavljati pitanja A.B.-u kad je dao iskaz

na ročištima održanima 18. veljače 2004., 23. veljače 2010. i 8. srpnja 2010. godine (vidi prethodne odlomke 9. i 10.).

26. Vezano uz obrazloženje zašto A.B. nije pozvan na ročište održano 7. lipnja 2011. godine, Sud primjećuje tvrdnju podnositelja zahtjeva da je A.B. trebao završiti psihijatrijsko liječenje za dva mjeseca i da takva kratka odgoda ne bi utjecala na njegovo suđenje (usporedi s predmetom *Reiner i drugi protiv Rumunjske*, br. 1505/02, odlomak 74., 27. rujna 2007.). Domaći sudovi nisu pružili odgovor na ovaj argument.

27. Nadalje, potrebno je razmotriti je li, zbog zamjene suca M.S. sucem M.M., bilo potrebno ponovno saslušanje svjedoka A.B.

28. Sud napominje da je podnositelj zahtjeva u ovom predmetu, za razliku od (prethodno citiranog) predmeta *P.K. protiv Finske*, dosljedno osporavao vjerodostojnost svjedoka A.B. Nadalje, moglo bi se reći da je A.B.-ov iskaz odlučujući za osudu podnositelja zahtjeva jer je A.B. jedini svjedok koji je tvrdio da je vidio kako podnositelj zahtjeva napada žrtvu.

29. Međutim, Sud smatra da u ovom predmetu određene okolnosti dopuštaju iznimku od načela neposrednosti. Sud ističe da je sudsko vijeće koje je osudilo podnositelja zahtjeva osobno saslušalo i njega i sve svjedoke, osim A.B.-a (usporedi s prethodno citiranim predmetom *Cutean*). Što se tiče sastava sudskog vijeća koje je saslušalo A.B.-ov iskaz i sudskog vijeća koje je osudilo podnositelja zahtjeva, Sud napominje da A.B.-ov iskaz nije saslušao samo jedan sudac - M.M. (usporedi s predmetom *Graviano protiv Italije*, br. 10075/02, odlomak 39., 10. veljače 2005., i usporedi s prethodno citiranim predmetom *Cutean*, odlomak 63.).

30. Iako je jedan od sudaca koji su saslušali A.B.-a kasnije bio zamijenjen, ostala četiri suca bila su prisutna prilikom njegovog saslušanja. U tim je okolnostima činjenica da je novi sudac, M.M., imao mogućnost pročitati A.B.-ov iskaz nadoknadila njegovu odsutnost na ročištu na kojem je ispitan A.B. (usporedi s prethodno citiranim predmetima *P.K. protiv Finske* i *Graviano*, odlomak 39.).

31. S obzirom na navedeno, Sud zaključuje da nije došlo do povrede članka 6. stavka 1. i 3. točke d. Konvencije.

IZ TIH RAZLOGA SUD JEDNOGLASNO

1. *Utvrđuje* da je zahtjev dopušten;
2. *Presuđuje* da nije došlo do povrede članka 6. stavka 1. i 3. točke d. Konvencije.

Sastavljeno na engleskom jeziku i otpravljeno u pisanom obliku 6. prosinca 2016. godine u skladu s pravilom 77. stavcima 2. i 3. Poslovnika Suda.

Stanley Naismith
Tajnik

Işıl Karakaş
Predsjednica

© 2017. *Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava*

Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava provjerio je točnost prijevoda, te proveo lekturu i pravnu redakтуру istoga.